

jih je moralo nekaj, ker ni bilo dobiti več prostora. Obisk igre »Miklova Zala« je bil nad vse zadovoljiv in so jo tudi igralci prav dobro pogodili. Zato pač gre najlepša zahvala gđ. Vrabičevi in g. Jamniku. Pripomniti pa moramo, da se igre ni udeležila naša mestna inteligenca, kar si je treba zapomniti. — Na željo občinstva se je igra ponovila v nedeljo dne 23. t. m.

Lov v kraljestvu vodnega konja.

Ob tihotni afriški obali, ob iztoku rek, po jezerih in s trstiko obrastenih ribnikih, po vseh dovolj globokih rekah v notrajnosti Afrike, je še danes vodni konj pogosta zverjad. V bolj oddaljenih, nenaseljenih pokrajinah je najti te debelokožce v velikih množinah, med tem ko ga hočejo v prometu predanih krajih iztrebiti. Se pa tudi ni čuditi, če znatno pada število vodnega orjaka, ako se pa skoro vsak po Afriki se podeči Evropejec baha, da je ustrelil najmanj 100 vodnih konj.

Vodni konj je pravzaprav domač v sladkih vodah, pa se je blizu morske obali že navadil tudi na slano vodo, menjava med obema in se upa plavati celo daleč v morje. Ob morski obali si izbere najrajši tihe zalive, ne daleč od morja ležeča jezera, predvsem pa iztoke rek. Ker je ogromna glava te živali nekaj posebno lovsko znamenitega, kožo uporabljajo pa za vozne in jahalne biče in lov je tudi lahak, radi tega je preganjanje vodnega konja za afriškega lovca vsakdanji program.

Doživljaj z lova na vodnega konja.

Afriški lovec na vodne konje pripoveduje naslednjo:

»Obdan od maloštevilnega spremstva, sem jezdil pred karavano, da bi zadel zjutraj med osmo in deveto uro na vodne konje, ki se še tedaj pasejo izven vode. Lahna megla se dviga iznad vod, ko stopamo po slonovi stezi skozi oroseno travo tik ob obali počasi

naprej. Že pol ure hodimo, ne da bi kaj opazili. Naenkrat napravi reka ovinek in baš pridemo prav, da vidimo 50 korakov pred nami, ko se dvignejo 3 vodni konji iz tolmuna in vlečejo neskončno počasi svoja nerodna telesa proti tekoči vodi. Težka glava jim klone globoko. Edino glava je ona ovira, da ne zgedajo te živali kakor orjaške svinje. Med tem ko izginja prednja žival korak za korakom v trstičju, še ostaneta drugi dve, pulita leno travo, dokler, posvarjeni od ropota bližajoče se naše karavane, sklonjenih glav ter prav počasi ne poiščeta kritja v globokejši vodi. Živali ne poznajo nevarnosti, streljati nočem, dokler ne rabijo moji ljudje mesa.

Zopet se pomikamo naprej. Solnce se dviga in ogreje naglo zrak. V reki je vse oživel. Z jeznim klicom, ki je podoben donečemu godrnjanju, ki se oglasi v naši neposredni bližini iz reke, pripravim, da nas oplaš, nam prisopiha nasproti star samec, za njim pa izgine najmanj dober tucant črnih glav, pa se zopet prikažejo, ena za drugo in nas zvedavo puljavajo. Vodja črede da posebno gromeče znamenje in pride, dvigajoč telo iz bolj plitve vode, tako blizu, da bi mislil nestrokovnjak na napad in bi se plah umaknil. Gre pa le za golo radovednost, ki je pomešana z nevoljnim začudenjem radi pogleda na čisto neznan bitja, ki stojijo smejoč se in govoreč ob bregu. Kmalu se potegne nevoljni zmerjač nazaj v svoj tolmun.

Neprodirna divjina ovijalk nas prisili, da zapustimo tok reke in si pomagamo naprej nekoliko dalje proč. Po enurnem hodu nam udari na uho grgranje in premetavanje vode. Na pesku zagledamo čredo kakih 40 vodnih konj, vseh velikosti in iz mnogo družin. Živali se tiščijo ena druge in ležijo ter se valjajo po pesku s težo 10 tisoč kg brez vsake skrbi in v miru. Le čisto majhna ušesca, ki se neprestano gibljejo in odganjajo nadležne muhe, dajejo znamenja, da so orjaki

živa bitja. Vedno migljajoča ušesca so tolikokrat, ako je žival v vodi, znak, da iz vode moleča črnosivkasta masa ni kaka skala, ampak živo bitje.

Še le tedaj, ko zaženemo krik, odgugajo konji eden za drugim v vodo — drugi se še obračajo po pesku. Čisto mlad konjič se valja po pesku, medtem ko čaka nanj mati nestrpno v vodi.

Slednjič se pogreznejo pod vodo tudi zadnji orjaki liki težke podmornice. Samo ena, vidno stara in ogromna žival še kaže lesketajoči se hrbet iznad vode, iz katerega mu pulijo ptički globoko v kožo zajedene obade in črve. Glede tega počasnega starjaka sklenem, da ga ustrelim. Počasi izginja tudi njegovo telo pod vodo in le glava z otepajočimi se ušesci nas opazuje. Pomerim med obe oči, po strelu potegne žival vse štiri noge pod se in se ne gane več. Kroglja iz oddaljenosti komaj 20 korakov preluknja tudi ogromno glavo vodnega konja, kakor bi jo zadela strela in učinkuje takoj smrtonosno.

Takoj so črnici pri plenu, ki jih vabi kakor poln lonc mesa. 15 zamorcev je pospravilo v treh dneh celega — največjega vodnega konja. Si pač lahko predstavljate, da so bili moji spremeljevalci tako siti mesa, da niti hoditi niso mogli.

Sv. Martin pod Vurbergom. V nedeljo dne 9. t. m., so se vršile volitve v cerkveno-konkurenčni odbor za našo župnijo ter so bili izvoljeni: Skofič Franc, posestnik in cerkveni ključar, Zgornji Duplek; Lešnik Anton, posestnik in župan, Spodnja Korena; Klemenčič Janez star., veleposestnik, Sv. Martin; Pihler Anton, posestnik in kovač, Ciglenca; Langer Anton, posestnik in župan, Sp. Duplek. — Tukajšnja slovenjgoriška sadjarska

Stoletnica podlistka.

Letos poteče sto let, odkar so začeli časopisi prinašati v podlistkih romane. Tavana vada se je začela na Francoskem in znana francoska pisateljica E. Sue in A. Dumas sta bila prva, ki sta se odlikovala s takimi romani, katere so bralci časopisov hlastno prebirali. Počas se je ta navada razširila in danes prinesejo časopisi Anglije, Francije in Nemčije na svojih straneh nad 120 tisoč romanov v 1 letu.

2000 let stara pošta.

Član Sven Hedinove znanstvene ekspedicije je odkril v srednjeazijski puščavi Gobi važne starine. Ugoto-

Bridka zgodba skopuha.

(Dalje.)

Naenkrat ga pa nekaj zagrabi od zadej in potegne. Iz polnega grla krikne:

»Sita, reši se! Teci k patru Sahebu . . .!«

Njegovi klici obnemorejo pod udarci kačjega zarotovavca. Pade v nezavest in se zgrudi. — Opomore si zopet, ko čuje glasno zabijanje s kladivom. S Sito je zopet v stari ječi. Možje zabijajo z močnimi udarci vrata.

»Tako, prokleti podgani, da mi ne storita več kaj takega!«

Rama čuti le to, da je zopet ujetnik in tudi sestrici ne more pomagati.

Od onemogle jeze se bridko razjoče.

Svetnik s hriba.

Tretje jutro je odpeljal Omarjev avto na priogovarjanje Mohameda trojico pod hrib svetnika Mama Hajani. Pridigarja sta prinesla seboj cvetlice ter sladkarije, da bi obdarovala modrega.

5 Mohamed ni mislil na darove in če bi se bil tudi domislil, bi mu bilo žal denarja.

Zopet so našli starca klečečega pred svetiščem.

Še le čez nekaj časa jih je opazil in modri, svetnik s hriba, kakor ga je bil krstil Mohamed v svojem srcu, se je obrnil, jih pozdravil z nepopisno sladkim smehljajem, je sprejel brez besede zahvale darove, stopil k Mohamedu in rekel:

»V veliko veselje mi je, ker te zopet vidim na tem svetem mestu. Vedi, da se mi je prerok ponovno prikazal in je odobril najin prvi razgovor. Prihodnji četrtek je naš najsvetejši dan, in tega je določil prerok, da ti razodenem skrivnost. Taka je volja prerokova.«

Svetnik s hriba je opazil Mohamedovo nestrpnost in ga je prosil za bakren novc. Ponovil je čudež in svečenik je skrtil ves blažen novo zlato zrno v globokem žepu pod haljo. Njegovo razpoloženje se je znatno dvignilo. Poslovili so se med prikloni in obljubili, da bodo v četrtek zopet prišli.

zadruga je pričela dobro poslovati ter je pripomogla našemu kmetu, da so jabolke dobile boljše ceno in da si razni gospodje iz našega lepega sadja ne delajo norca. — V Spodnji Koreni je umrl Jožef Ivanuš, priden in dober mož, kateri je rad prebiral naše časopise. Svoječasno je bil skrben gospodar, sedaj je bil prevžitkar pri svojem sinu. Naj v miru počiva!

Zgornji Žerjavel. V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da je gospod Fran Polanec, veleposestnik in vinogradnik, v starosti 51 let po kratki in mučni bolezni dne 15. t. m., spreviden s tolažili sv. vere, izdihnil svojo blago dušo. Kako zelo priljubljen je bil pokojnik, je pokazal njegov pogreb, katerega so se udeležili sorodniki, vsi sosedje, prijatelji in znanci. Zapušča žalujočo vdovo in štiri odrasle otroke. Naj počiva v miru!

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Na posledicah težkih poškodb pod kolesi tovornega avtomobila je umrl v ptujski bolnici v ponedeljek 17. oktobra obče priljubljen mož Martin Korent, kmet iz Črmlje. Nesrečnežu je bil zlomljen prsni koš, počila je lobanja in zlomljena je bila noga. Po silnih mukah v bolnici je čez nekaj dni moral zapustiti v najlepših letih do žalosti obupano ženo in tri nedoletne otroke. Želj domačih, da se pokopje na našem pokopališču, je bilo ustrezno. Umrlega so prepeljali na domači dom v Črmlje, odkoder se je vršil v četrtek dopoldne zelo lep sprevod k cerkvi in nato na pokopališče. Tega moža so res vsi radi imeli. O tem priča vseplošna žalost, ki je zavladovala v župniji, ko se je zvedelo o smrti tega zavednega moža. Bil je tako mirnega in lepega krščanskega značaja, da mu je kar nehote bil prijatelj vsak, ki ga je poznal. Vzglede je lahko mnogim z lepim družinskim življenjem. Kot sosed je bil zelo miroljuben in ustrezljiv kot malo-kdo; bil pa je tudi vnet naročnik in bravec »Slovenskega Gospodarja«. Žalujoci vdovi, otrokom in vsem ostalim kličemo in želimo: Nad zvezdami bo zopet svidenje! V miru počivaj, blagi mož!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Hvala Bogu, fetos imamo v obilici lepega sadja, katero nima prave cene, ker bi radi razni prekupci zaslužili več kot kmet za pridelovanje. Letos vidimo, da je potrebna organizacija. Treba

bo ustanoviti zadrugo za vnovčevanje kmetijskih pridelkov, s katero bomo lahko naravnost prodajali naše sadje in druge pridelke brez mešetarjev. Sosedje pri Sv. Martinu imajo svojo zadrugo, katera že posluje v zadovoljnost članstva in v veliko jezo raznih ljudi. — V zadnjem času so doneli zvonovi iz cerkvenih lin ter oznanjali, da je šla duša za dušo k svojemu Stvarniku. V Spodnji Koreni sta umrli Antonija Pulko in Antonija Zorko, obe na en dan. V Zgornji Koreni se je ponesrečil Rudolf Kurnik, star še le 26 let. Vozil se je na kolesu ter tako nesrečno padel, da je umrl na licu mesta. Bil je tihe narave, rad je čital »Slovenskega gospodarja«, »Kmetovalca« in knjige Mohorjeve družbe. V Žikarcih sta umrli mlad posestnik Goz-nik Franc in M. Kokol, posestnica in mati 6 otrok. Vsem naj bo zemljica lahka, Bog pa milostljiv sodnik! — Šolski upravitelj je odšel na Ptuj, njegovo mesto pa je prevzela vr-la in požrtvovalna učiteljica Katika Svajger, katera poučuje že 25 let naše mlade Barbarčane. Dal Bog, da bi še mnogo let vzgajala naš mladi rod! — Imeli smo tudi več požarov in so bili nekateri posestniki hudo prizadeti. Večina pa je bila zavarovana pri naši domači Vzajemni zavarovalnici in je bil vsak s plačilom škode zadovoljen.

Breg pri Konjicah. Od srčne kapi zadet je nagloma umrl dne 22. oktobra zjutraj Anton Černek, prevžitkar na Bregu, v 79. letu. Dan prej je še bil čil in zdrav, drugi dan mu je že pel mrtvaški zvon. Počivaj v miru, dragi oče, na svidenje nad zvezdami!

Nova Stifta pri Gornjemgradu. Pri nas so žalostno zapeli zvonovi, ko je umrl dne 12. t. m. ob 10. uri zvečer Jože Laznik, ki je bil vzor celi naši občini, kakor tudi za druge občine. Bil je tajnik Kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjemgradu, tajnik pašniške zadruge in cerkveni ključar in pred leti tudi šolski načelnik. Za njim žaluje ne samo njegova družina, marveč tudi ljudje daleč naokoli. Bil je v resnici dober krščanski oče svojim otrokom, dober mož svoji ženi in dober sin svoji ljubeznivi materi, vsem dober svetovalec. Naj počiva v miru, blagi mož — družini in sorodnikom naše sožalje!

Sv. Jurij ob južni žel. V preteklem letu se je število umrlih kar za 4 zvišalo. Saj so že

skoro cel teden žalostno odmevali zvonovi. V sredo so jokali starši Zupanc; p. d. Čater, iz Črnljice pri pogrebu svoje šestletne hčerke. Naslednji dan je bil pokopan 4 mesece star otrok vdove Labotar-Mulec, kateri je šele v juniju umrl mož, ki se je bil žalostno ponesrečil. V petek smo pa v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti Janeza Oset, p. d. Martinca, posestnika v Črnljici. Pokojnega so nad dve leti mučile razne bolezni. Sedaj je dobil še raka v grlu in je bila vsaka zdravniška pomoč brezuspešna. Previden o sv. zakramenti je dne 12. t. m. mirno v Gospodu zaspal. Kakor prej v svojem življenju, je še v težki bolezni rad uganjal šale in si lajšal svoje bolečine. Bil je več kot 25 let vedno zvest naročnik in čitatelj »Slovenskega Gospodarja«. Tudi nabožne liste je bilo vedno vidite v njegovi hiši. V bolnici je umrla v minulem tednu blaga žena Verce, mati g. Verceta, računovodje na tukajšnji Kmetijski šoli. Sveti naj jima večna luč! Preostalim naše sožalje!

Konjice. Zadnjič sem bil na trgatvi. Bilo je zelo veselo. Med raznimi pogovori, ki smo jih imeli, mi nekdo zastavi vprašanje, kaj je to: denuncijant. G. urednik! Kako bi mu vi odgovorili? Tuje besede razlagati je včasih težko. Toda jaz sem imel tokrat posebno srečo. Slučajno sem imel pri sebi »Novine«, list Slovenske Krajine, ki izhaja v Murski Soboti. Vzel sem ga iz žepa in rekel: »Tako vam bom razložil, kaj so to denuncijanti.« In prebral sem trgatem pri južini sledeči članek iz »Novine« z dne 25. septembra t. l.: Naše uredništvo je dobilo zanimivo vprašanje, da naj razložimo, kaj so to denuncijanti. Med ljudstvom se baje govori, da je dandanes mnogo denuncijantov in da se jih je treba varovati. Celó poslanec Pavlič je v belgrajškem parlamentu rekel, da imamo mi Slovenci mnogo denuncijantov. Kaj so torej denuncijanti in zakaj se jih je treba varovati? Denuncijanti, to so ljudje. Denuncijanti, to so taki ljudje, ki svojega bližnjega pred oblastjo po krivici ali pa po pravici zatožijo z namenom, da bi mu s tem škodovali, sebi pa koristili. Denuncijanti so bili že od nekdaj na svetu pri vseh narodih in bodo vedno ostali, dokler bodo hudobni ljudje na svetu. Denuncijanti so večinoma skoro sami hudobni in sebični ljudje.

Ta dan pa je le nekoliko omračil Mohamedu večer. Kljub temu, da se je krčevito branil, sta ga zapeljala pridigarja pred njegovo hišo in sta se kar sama povabila na večerjo.

Mohamed je bil radoveden, kaj da hoče dvojica v njegovem stanu. Ni ga mučila dolgo radovednost, ker Omar je začel:

»Mohamed, popeljala sva te k modremu in prepričana sva, da boš delil srečo z nama.«

Mohamed je takoj razumel, da hočeta imejti delež od zlata. Mrmral je in ugovarjal prav živahno:

»Ne, nikdar ne bom privolil, da bi se delila prerokova dedščina, da bi se raztepel le en sam prašek!«

Omar je vzrojil:

»Ako nama ne dovoliš deleža, se odpeljem takoj k modremu in mu bom razložil, kak skopuh da si. On je vendar rekel, da je zlato blažilo človeškega trpljenja. Ako bo pa čul, kak da si, bo vznevoljen zapustil Bombay, nas proklel in odnesel seboj skrivnost!«

Izgledi zanj niso bili nič kaj ugodni. Mogoče bi svetnik le verjel pridigarju in potem . . . Obotavlja in proti svoji volji se je udal.

Na drugi strani pa je bil Mohamed zelo vesel na prvi pogled zanj neprijetnega dogodka. Nekoliko nezaupanja je le še tičalo v njem. Nastop pridigarjev mu je bil jasen dokaz, da sta tudi onadva trdno prepričana o čudežu in o nepreglednem bogastvu za bodočnost. Popolnoma se je spravil z gostoma. Ko se je opravičil, da nima doma ne jedi in ne pijače, sta ga povabila seboj v kavarno — — —

V četrtek so bili zopet na svetem hribu, kjer so našli modrega v molitvi pred grobom. A tudi ta dan največjega upanja je prikrival Mohamedu presenečenje, ki je bilo zanj bridko, ker potrpežljivost ni bila njegova največja čednost. Svetnik s hriba je pričel:

»Otroci moji, na žalost gre korenina dragocene rastline askir h koncu. Morate znati, da je del skrivnosti, ker je korenina od rastline, ki raste začetkom monsuna (poletnega vetra). Allah bodi zahvaljen, čas je blizu, ne bo nam treba ča-

vil je sledi cele verige obmejnih naselbin, trgovska mesta in trdnjave, ki počivajo že nad 1000 let pod puščavskim peskom. Med razvalinami 2000 let stare obmejne trdnjave iz dobe kitajske Handy vladavine je izsledil dobro ohranjeno poštno postajo, ki je bila zgrajena za vršenje kurirske službe med obmejnimi utrd-bami.

Mednarodni znaki na kolodvorih.

Mednarodne železniške uprave se pogajajo ta čas za uvedbo posebnih znakov na postajah, ki naj bi olajšali potnikom brez znanja jezika najdbo raznih železniških na-

Če vam kdo o kom pove, da je denuncijant, ogibajte se ga, četudi ne veste gotovo, da je denuncijant. Narod, ki je moralno na nizki stopnji ali nepošten, ima navadno vedno več denuncijantov med seboj kakor pa pošteni narod. Po številu denuncijantov lahko sodimo moralno višino kakega naroda. O Italiji beremo, da tam danes skoro nihče ne upa javno ust odpreti. Tam nihče ne sme grajati vlade in njenega delovanja. Siromaštvo in revščina je velika, pa se nihče ne sme nad tem pritoževati. Vlada pobira od revnega ljudstva ogromne davke, nazaj med ljudstvo pa skoraj nobeden denar ne pride. Pa Bog varuj, da bi se ljudje zaradi tega kaj pritoževali! Vlada ima med ljudstvom vse polno svojih zaupnih ljudi, ki jim je preskrbela razne bogate plačane službe. Ti vladni zaupniki hodijo okrog in nategujejo ušesa, da bi kje kaj slišali od koga in ga lahko zatožili. Če nič ne poizvedo, si pa sami kaj izmislijo. Navadno ti zaupniki ali denuncijanti gledajo na to, da bi škodovali tistim ljudem, ki odkritosrčno povedo, da je to ali ono dejanje nepošteno ali državi in ljudstvu škodljivo. Velikokrat pa denuncijant koga po krivici zatoži samo zaradi tega, ker je drugi drugega mišljenja in prepričanja kakor pa on. To je delo denuncijantov. Kadar denuncijanti koga spravijo ob službo, tedaj pogosto radi naredijo zelo sveti in nedolžni obraz in se držijo tako, kakor bi se to zgodilo brez njihove vednosti in celo proti njihovi volji. Sladko hodijo okrog ljudi in sesajo iz njih, če bi kje kaj mogli za sebe dobiti in odnesti višjim na nos. Denuncijanti so zmeček vsakega naroda. Pošteni človek raje pljune pred njim, kakor pa da bi se še samo z njegovo bližino zamazal. — Ko sem končal, so rekli trgači: »Zdaj pa vemo vsi, kakšno pleme je to.« In zopet so odšli veseli na svoje delo, jaz pa jo sem mahnil preko vinogradov proti Konjicam. Čim bolj sem se bližal trgu, tem bolj žive so vstajale pred menoj misli o — —

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 9 Din.

Vojaške zadeve.

Vojnica. — M. N., Slivnica pri Celju. — Vprašate, če ste dolžni plačevati vojnico, dasi ste se onesposobili radi bolezni, dobijeni med vojno. — Le na podlagi dokaza o nenamerni onesposobitvi med vojno Vas lahko oprostitjo plačevanja vojnice. V Vašem slučaju pa prošnja ne bo imela uspeha, razen v slučaju, da ste radi bolezni onesposobni za vsako pridobitno delo in ne plačujete več kot 120 D neposrednega davka. V tem slučaju vložite prošnjo za odpis vojnice, kolkovano z 20 Din na pristojno davčno upravo.

Superrevizijski pregled. — D. M., Sv. Jurij ob Ščavnici. — Vprašate, kedaj bo superrevizijski pregled v Ljubljani in če lahko nečak v slučaju sposobnosti še isto leto zadosti vojaški dolžnosti. — V slučaju usposobitve po pregledu naj zaprosi za takojšen nastop kadrovske službe pri pristojnem vojaškem okrožju s 5 Din kolkovano prošnjo. O dnevu superrevizijskega pregleda bo Vaš nečak obveščen po prejemu poziva.

Hranilec, odsluženje roka. — V. J., Sladka gora, Poljčane. — Vojaške službe ste oproščeni kot hranilec, želite pa odslužiti rok vojaške službe radi poznejšega sprejema v državno službo pri policiji. — Oseba, radi katere ste oproščeni vojaške službe kot hranilec (oče, mati), naj pri županstvu na zapisnik izjavi, da ji kot hranitelj niste potrebni. Županstvo bo prijavilo vojnemu okrožju radi dostave poziva. Pripomnimo pa, da lahko zaprosite že sedaj za sprejem v državno službo, kot prilogo o zadostitvi vojaškega roka pa priložite hranilčevo uverenje.

Mornariška podčastniška šola. — I. T. M. — Vprašate za sprejemne pogoje k mornariči. — Rok za vložitev prošnje za sprejem v mornariško podoficirsko šolo, ki traja 2 leti in zahteva starost od 17 do 21 let, je potekel s 1. oktobrom t. l. Šolanje bo ponovno razpisano šele prihodnje leto.

Divizijska artilerija. — Š. K., Črešnjevca p. Vojniku. — Vprašate, v katerem kraju je divizijska artilerija, za kar ste bili usposobljeni pri rekrutovanju. — V katerem kraju boste odslužili Vaš kadrovski rok, nam ni znano, obstoja pa divizijska konjička artilerija v Subotici in Smederevski Palanki.

Oprostitev kadrovske službe kot hranilec. — J. H. L. — Oče, 53 let star, plačuje do 120 Din neposrednega davka, mati, 43 let stara, je za delo nesposobna. Vi ste edini hranilec v zadruzi, kako doseči, da boste oproščeni služenja v kadru? — Nabora naj se udeleži tudi oče. Če nimate davčnega predpisa nad 120 Din in v slučaju ugotovitve, da je oče za pridobitveno delo nesposoben, boste oproščeni vojaške službe po dokazu županstva, da ste res edini hranilec nesposobnih družinskih članov.

Pilotska podoficirska šola. — A. K., Štrigova. — Tudi Vam niso poznani sprejemni pogoji za to šolo, dasi je bilo vse to že objavljeno v »Slov. Gospodarju«. Za letos je šolanje v pilotski podčastniški šoli izključeno, ker je čas za vložitev prošnje potekel.

Poziv na odsluženje. — A. P. iz Šal. — Ste bili potrjeni v vojake leta 1931. Spomladi poziva za odsluženje niste prejeli, kedaj boste pozvani? — Če niste doslej bili pozvani, boste prejeli poziv za odsluženje roka prihodnje leto. Letos bodo pozvani v novembru le oni, potrjeni za neborce in za vazduhoplovstvo.

Poziv na odsluženje k artileriji. — K. V. v Boreciah pri Ljutomeru. — Isto kakor zgoraj za A. P. iz Šal.

Dr. Franc Mišič.

Sv. Križ nad Belimi vodami.

To, kar danes imenujemo Sv. Križ nad Belimi vodami, na strmi visoki gori in skali nad napetim klancem znamenita romarska cerkev, vsa razsvetljena in polna svetnikov, romarjev in čudežev, z vsem, kar spada k samotni slovenski cerkvi, zlasti romarski, s sijajnim razgledom, segajočim na vse 4 strani daleč na okoli in visoko gori prav do nebes, se je nekaj med domačim ljudstvom imenovalo Oslica. Tedaj na njej ni še bilo nobene zidane cerkve, nobene lesene cerkvice, niti ne priproste kapelice. In če bi nemo kamenje, površje in osrčje tega ostro iz-

prav. Doslej so se uprave sporazumele za naslednje znake: vprašaj kaže informacijski urad, odprti kovčeg carinarnico, ročni kovčeg garderobo, stol čakalnico, z vilicami prekrižana žlica restavracija, velika puščica izhod, trije novi menjalnico, zapečaten pisemski ovitek pošto, roka, ki kaže na lokomotivo, žohod na peron, s palico prekrižan dežnik pa shrambo za najdene predmete.

Ali veš,

da so v Italiji napra, vili stroj, ki pšenico zmelje, moko zmeša s potrebnimi dodatki, iz oblični krušne hlebe in

kati dolgo na prve poganjke. Brez te rastline je spremenjenje bakra v zlato izključeno in radi tega pač moramo nekoliko potrpeti.

Mohameda je zaskrbelo, da bi se mu skrivnost ne izmuznila. Najbolje bi pač bilo, ako bi imel modrega stalno pri sebi in povrh bi še lahko nadziral njegovo občevanje. Z globokim vzdihom se je komaj premagal.

»Sveti mož, ti rabiš prenočišče. Prestar si, da bi nočeval neprestano pod milim nebom, lahko bi se našel vseh mogočih bolezni in še umrl pred časom, kakor ti je odločeno. Ako bi se zadovoljil z mojo skromno streho . . .«

»To je misel, s katero te je navdahnil prerok. Prav imaš, hladen ponočni zrak ne prija starcu. Noč je čas angela smrti . . . Mi lahko govorimo povsem mirno, kar moraš znati in kar bi rad zvedel.«

Mohameda je popadla tolika dobrosrčnost, da je povabil celo oba pridigarja k sebi. — —

Z modrim se je naselil nemir v sicer tako mirno Mohamedovo hišo.

Lepega dne je sedel svetniški gost na verandi, mimo sta prišla dva romarja: starejši možki, ki se je upiral ob ramo majhne deklice. Oba sta z gledalo revno. Zibala sta se mimo hiše in nenkrat je z klicalo dekletce:

»Oče, tam le gori sedi svetnik, katerega iščeva!«

Deklica je pokazala na modrega na verandi Mohamedove hiše. Romar je pomežikal in globoko pozdravil:

»O veliki, dobri in sveti mož!« je zaklical s tresočim glasom, »priromal sem semkaj nekaj sto milj, samo da bi našel tebe. Poveljujem preroka, ki me je popeljal pred tvoje obličje. Podari mi 2000 rupij, dva od mojih otrok se hočeta poročiti. Ne posedam ničesar. Pomagaj mi, moja zahvala ne bo poznala mej.«

Njegove prošnje in tožbe so bile pretresljive.

Modri je klical pridigarja. Nobeden se ni odzval, nista bila doma. Pozval je Mohameda, ki je prišel.

»Kie sta oba propovednika?«

oblikovanega holma moglo izpregovoriti, bi nam mogoče pripovedovali samo, kako so v pradavnih dobah naši poganski pradedje tamkaj v senci košatih in duhtečih lip na enostavnih žrtvenikih žrtvovali krvave in nekrvave žrtve najvišjemu izmed bogov Svetovitu, bogu solnca, toplote, ljubezni in življenja. Pravi pragozd je visel tedaj in še dolgo pozneje na njenih strmih, prepadajočih obronkih ter je pokrival Oslico od njenih nog preko njenih krizanih ramen do njenega vrha in do njene glave. Če pa danes prideš iz Mozirja, tega bisera Gornje Savinjske doline, na Šmihel, solčno in prijazno vasico, pod skalnatimi Goltmi, pa se ozreš v severo-vzhodni smeri proti podolgovatemu, obritemu, hrbtu zapadnega Pohorja, takoj zapaziš ter razločno spoznaš vrh strmega skalnatega keblja veličastno našo slovensko cerkev: Sv. Križ nad Belimi vodami.

Vozna pot in skrite, le domačim neugnancem znane mehke stezice sredi grmovja in gostega, nizkega mladja, ki vodijo skoz zasenčene, temne jarke in hladne zelene hoste od Šmihela tjakaj, nekaj časa globoko navzdol, potem pa visoko navzgor, ob glasno in neumorno žuborečih studencih, ob Belih vodah in ob poskočni, na postrvih in drugih ribah, na žagah in mlinih bogati Ljubiji, odkrivajo in razkazujejo presenečenemu popotniku idilo za idilo, vsako polno poezije, basni, pravljic in legend, ki jih je vse ustvarila gibčna in zdrava neusahljiva ljudska domišljija, da se sedaj kot sicer že venec venec obdajajo in spremljajo tajinstveno šelestenje smrečnih vršičkov od ene cerkve do druge, od cerkvice Sv. Mihaela nad Mozirjem do romarske cerkvice Sv. Križa n. Bel. vodami.

Pot gre sprva mimo dveh lepih kmetij, mimo Rženičnika in mimo Žlebnika. Skozí gozdček, ki počiva v nemočenem miru in pokoju pod Rženičnikom, po noči ne smeš hoditi. Oblečen v črno, resno, meniško haljo sedi tam nepoznani tuji duh in straši; sklepa

roke k pobožni molitvi, pa ti gleda tako strašno srepo v oči, da se moraš ustrašiti in ustaviti, pa koj zbežati, ako bi hodil v temni in črni noči tod mimo. Brž pod Žlebnikom pa se lahko mirno ustaviš in počivaš, posebno v vročih poletnih dneh. Tu izvira hladni, bister studenec, kojega vode so blagoslovljene, posvečene in svete, tako da črpaš iz njih, če jih piješ, zdravje in srečo za življenje na tem in onem svetu; saj jih je blagoslovil tod blodeči škof v zahvalo, da so mu pogasile hudo žejo in ga tako rešile smrti. Tudi neka arkadejska poezija tu še prepeva, neko staro kladivo še udarja in neka žaga še enakomerno bije zadnjo uro brunom in hodom z visoke mozirske planine; v hišici na desno pod Žlebnikom je imel oče mozirskega pesnika Vodovnika kot kolarski mojster svojo delavnico, izmed njegovih sosedov pa je bil eden žagar, drugi pa je imel majhno fužino, v kateri pa je z utripanjem njegovega srca tudi glasno jekleno kladivo že davno utihnilo.

Kmalu nato si v senčnatem ozkem jarku, ki si ga je spretno izkopala in izdolbla izpodgoltska Ljubija, da more čimpreje in čimhitreje do srebrne Savinje pod Mozirjem. V kamnu, ki leži v njeni izprani rebri sredi vozne poti, gleda še danes vidne stopinje Matere božje; na visoki in vrtoglavi skali nad potjo in jarkom pa sedeč, okamenelo pastirico. Na svojem potovanju je prišla Marija z Jezuškom v naročju tudi v ta zapuščen, a prelesten planinski svet; ni vedela, ne kod in ne kam. Pa je vprašala mlado pastirico, ki si je, sedeč na strmi, visoki skali, česala svoje lepe, dolge lase, kje bi mogla najti kako zavetišče. Oholo odgovori pastirica in celo sramoti Marijo. Tedaj reče Mati božja: »Iz kamna je tvoje srce in v kamen se naj spremeniš tudi ti! Še le ko bodo pastirji, pastirice in njihove črede klečale okoli mojega sina na gori, ko bodo tam zgradili božji hram in bo v njem pel novo mašo novomašnik iz Tvojega ro-

du, da bosta njegova pesem in njegova molitev presunili Tvoje trdo srce, boš rešena in Ti bo vrnjeno zopet življenje.«

To je bilo in človek, ki tod potuje, ne ve, kako dolgo bo še zakleta in okamenela nesrečna deklica in pastiričica, kajti nihče ne pozna ne njenega doma, ne njenega rodu.

Na stari gori, nekdanj Oslica imenovani, pa še stoji cerkev, lepa, visoka, bela in ponosna, cerkev Sv. Križa nad Belimi vodami. V onem pragozdu, ki je nekoč pokrival Oslico do vrha, so bili namreč pastirji našli leseno razpelo, pritrjeno ob staro dvojnato smreko. Stesali so tam sprva leseno kapelico; potem pa je pobožno ljudstvo tu zgradilo lepo cerkev. A rod in hiša neusmiljene pastirice sta še vedno neznan in pozabljen; ni še bilo novomašnika iz njenega rodu, ki bi v cerkvi Sv. Križa nad Belimi vodami pel svojo novo mašo; in tako čepi brezsrčna pastirica še vedno na sivi strmi skalnati steni nad potjo vsa iz kamna od nog do glave; na poti sami pa še vedno leži kamen s krvavečimi stopinjami Matere božje.

Kako dolgo še? Da bo lepih pravljic, sveže poezije in našega krasnega gorskega sveta konec.

Raznoterosti.

O mesecih. Človek bi mislil, da mora imeti po vseh pravih najmanj dni zadnji ali pa prvi mesec v letu. Zakaj neki ima najmanj dni baš drugi mesec? Pri starih Rimljanih se je začnjal leto s 1. marcem. Marec je bil 1. mesec v letu. Zato se je moral februar kot zadnji mesec zadovoljiti s številom dni, kar jih je še ostalo, torej v navadnem letu 28, v prestopnem pa 29 dni. Da je bil marec res prvi mesec v letu, nam pričajo tudi latinska imena mesecev, ki jih rabijo še zdaj romanski, germanski in večina slovanskih narodov, pa tudi Madžari in drugi. Septem

»V mestu. Kmalu se bosta vrnila.«

»Sedaj moraš pač ti priskočiti na pomoč! Ta le na cesti pod hišo je res siromak. Slišal si gotovo tudi ti njegove prošnje. Poznam ga, ne smemo ga odpustiti praznih rok. Trenutno nimam dovolj askir zelišča, da bi lahko spreminjal baker v zlato. Brat, moraš mi dati denarja. Gre le za malenkost — Mohamed je ugovarjal — prerok mi je razodel, da si bogatin.«

Te besede so potrle svečenika. Hitro je razlagal:

»Nimam toliko denarja.«

»Nimaš, prerok mi je povedal!«

»Nimam ga pri roki«, je odnehal.

»Pošlji ponj!«

»Ne, rajši prodam nekaj dijamantov.«

»Stori to in sicer takoj!« je zapovedal modri in je nagovoril dobrohotno berača: »Potrpi trenutek. Pomagano ti bo.«

Mohamed je bil v nepopisni zagati, švigali so mu pomisleki po glavi. Misel, da bi se naj ločil denarja v banki, je bila zanj nekaj strašnega.

Pomišljal je nekaj časa in stekel na trg. Že pri vhođu v ulico je zadel na moža, na starikavega mohamedanca, nosil je dolgo brado, oči so mu bile obsenčene od mogočnih obrvi.

»Kupujem dijamante, bisere in dragulje!«

Mohamed se je razveselil ugodne priložnosti, saj mu je hotel odkupiti tujec dragocene kamne, obrnil se je takoj do tujca in silil na zaključek kupčije. Za dijamante je prejel polovično ceno, komaj 2000 rupij. Tekel je nazaj brez dostojanstva, pridigarja sta se že mogoče vrnila in govorila z modrim. V resnici pa je bil čudodelnik sam, sprejel je denar in ga položil v roko prosjaka. Siromak je preobložil čudotvorca in Mohameda z blagoslovnimi izreki in odšepal.

Na večer je povzel modri besedo:

»Blíža se čas, ko bom lahko poiskal askir. Baš dobro je, da si zagotovimo Allahovo pomoč. Jutri bomo romali na Mama Hajani in tamkaj prosili preroka in svetnika, da naklonita milost našemu podjetju.«

(Dalje sledi.)

jih speče — vse to v 20 minutah;

da potrebuje mlad ptiček dnevno za hrano najmanj množino, ki tehta toliko kakor polovica njegovega telesa;

da cvetejo v polarnih krajih cvetlice samo v barvah: rumeno, belo in purpurno;

da so imeli Nizozemci za dobe vojen za neodvisnost zasilni denar iz usnja;

da so imeli odpadki pri brušenju diamanta »Regent« vrednost čez 2 milijona Din;

da znajo Kitajci vlivati zvonove iz litega železa, ki imajo silno daleč slišen zvok?